

פירא, [מתייבש הפרי], אבל הכא בקפריסין גם כי שקלת ליה הקפריסין מהאביונות לא מיית פירא, ולכן אינו נחשב ל"שומר".

היה עובדא ושקלוגה לנין דרמונא — ויבש רמונא, ושקלוגה לפרחא [לקפריסין] דביטיתא [מהאביונות] — ואיקיים ביטיתא.

[⁵] והלכתא כמר בר רב אשי דזריק את

האביונות ואכיל את הקפריסין, ומדלוגבי ערלה לאו פירא נינהו — לגבי ברכות נמי לאו פירא נינהו ולא מברכין עליה "בורא פרי העץ" אלא "בורא פרי האדמה" [6].

פלפל: שדרך לאוכלם בתערוכת עם דברים אחרים — אם רוצה לאוכלם בפני עצמם.

רב ששת אמר: ברכתם שהכל,

ש"כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחוצה לארץ", אלא משום שהכריע להלכה כמותו גם בארץ ישראל, וכן נראה מלשון הרמב"ם (פ"י מע"ש ה"ג) שהתיר אכילת קפריסין של ערלה ולא חילק בדבריו בין ארץ ישראל לחו"ל, [וכבר דייקו כן בדברי הרמב"ם הפני יהושע בסוגייתנו, ביאור הגר"א (יור"ד רצ"ד סקי"א) ופרי חדש (ר"ב ס"ו)], ולכן גם לענין ברכה אין הקפריסין נחשבים לפרי וברכתן "בורא פרי האדמה". וכך ביאר בספר נהר שלום (ר"ב סק"ט) — עיין בדבריו.

והנה רבינו יונה נוקט כדעת התוספות שהטעם שמר בר רב אשי פסק כרבי עקיבא הוא מחמת הכלל ש"כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחוצה לארץ", ואולם לענין ברכה הוא חולק על דעת התוספות וסובר שברכת הקפריסין היא "בורא פרי האדמה" וכדעת הבה"ג. וטעמו, שכמו לענין ערלה נראה שספק הוא בדינו אם הם נחשבים לפרי, ולכן בארץ ישראל שאיסור ערלה הוא מהתורה הכריעו לחומרא ובחו"ל שהאיסור מדברי סופרים [או מהלכה למשה מסיני] הכריעו לקולא, ממילא גם לענין ברכה יש לקבוע מספק שברכתם "בורא פרי האדמה", שהרי בברכה זו יוצא ידי חובתו גם לצד שהם נחשבים לפרי, וכמבואר במשנה לקמן (מ א) "בירך על פירות האילן בורא פרי האדמה יצא". [בביאור המחלוקת שבין התוספות ורבינו

שגם למסקנא בכדי לקבוע שם "שומר" יש צורך בשני תנאים, א. שהקליפה תהא קיימת בשעת גמר הפרי ובישולו, וכתירוצו הקודם של רבא, ב. שאם הקליפה תנטל מהפרי הוא יתייבש, וכתירוצו השני של רבא, וכן נקט ספר החינוך (מצוה רמ"ו). וכבר העיר עליו המנחת חינוך שמלשון הגמרא לא משמע כן וכנ"ל.

5. כתב הרא"ש שאין זה לשון הגמרא אלא הוא מדברי בעל הלכות גדולות.

6. תוספות (ד"ה והלכתא) והרא"ש חולקים על פסק זה וסוברים שרק לענין ערלה שבחוצה לארץ נקט מר בר רב אשי כדעת רבי עקיבא שהקפריסין אינם נחשבים לפרי, מחמת הכלל ש"כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחוצה לארץ", אבל בארץ ישראל הוא מסכים לדעת רבי אליעזר הסובר שהם אסורים באיסור ערלה משום שנחשבים לפרי, וממילא לענין ברכה יש לברך עליהם "בורא פרי העץ", וכיון שלענין ברכה אין לחלק בין ארץ ישראל לחוצה לארץ נמצא שיש לברך עליהם "בורא פרי העץ" גם בחוצה לארץ. ואולם הרי"ף הרמב"ם הרשב"א מסכימים לפסק זה שהובא מבעל הלכות גדולות שיש לברך עליהם "בורא פרי האדמה", משום שסוברים שמר בר רב אשי שנקט כדעת רבי עקיבא שהקפריסין נחשבים לפרי אין זה משום